

Nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsuse 2006/973/EÜ (mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi “Inimesed”) parandus

(Euroopa Liidu Teataja L 400, 30. detsember 2006)

Otsuse 2006/973/EÜ tekst asendatakse järgmisega:

NÕUKOGU OTSUS,

19. detsember 2006,

mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi “Inimesed”

(EMPs kohaldatav tekst)

(2006/973/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt asutamislepingu artikli 166 lõikele 3 tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) ⁽³⁾ (edaspidi “raamprogramm”), viia ellu eriprogrammide kaudu, milles määratakse kindlaks nende rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja nende kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid.

(2) Raamprogramm hõlmab nelja liiki tegevusi: riikidevaheline koostöö poliitilistest vajadustest lähtuvalt kindlaks määratud teemavaldkondades (“Koostöö”), teadusringkondadest lähtuvad teadlaste algatatud uuringud (“Ideed”), teadlaste koolitamise ja karjääriarenduse toetamine (“Inimesed”) ning teadusuuringute alase võimekuse toetamine (“Võimekus”). Programmi “Inimeste” osa alla kuuluvaid tegevusi tuleks kaudsete meetmete osas rakendada käesoleva eriprogrammiga.

(3) Käesoleva eriprogrammi suhtes tuleks kohaldada raamprogrammi eeskirju, mis käsitlevad ettevõtjate, teadusuuringute

keskuste ja ülikoolide osalemist ning teadusuuringute tulemuste levitamist (edaspidi “osalemise ja levitamise eeskirjad”).

(4) Raamprogramm peaks täiendama liikmesriikides läbi viidavaid tegevusi ja muid ühenduse meetmeid, mis on vajalikud üldisteks strateegilisteks jõupingutusteks Lissaboni eesmärkide saavutamisel, eelkõige seoses struktuurifondide, põllumajanduse, hariduse, koolituse, kultuuri, konkurentsivõime ja innovatsiooni, tööstuse, tervise, tarbijakaitse, tööhõive, energeetika, transpordi ja keskkonnaga.

(5) Käesoleva raamprogrammi raames toetatavad innovatsiooni ning VKEdega seotud tegevused peaksid täiendama konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogrammi kohaseid tegevusi, mis aitavad kaasa teadusuuringute ja innovatsiooni vahelise lõhe ületamisele ning edendavad kõiki innovatsiooni liike.

(6) Raamprogrammi rakendamine võib kaasa tuua ainult teatavate liikmesriikide osalemist hõlmavaid lisaprogramme, ühenduse osalemist mitme liikmesriigi rakendatavates programmides või ühisetevõtete loomist või muu korralduse kasutamist asutamislepingu artiklite 168, 169 ja 171 tähenduses.

(7) Rahvusvaheline mõõde on inimressursside oluline osa teadus- ja arendustegevuse valdkonnas Euroopas. Vastavalt asutamislepingu artiklile 170 on käesolev eriprogramm osalemiseks avatud riikidele, kes on sõlminud sellekohased vajalikud lepingud, ning see on samuti projektide tasandil ja

⁽¹⁾ Arvamus on esitatud 30. novembril 2006 (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C 185, 8.8.2006, lk 10.

⁽³⁾ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

vastastikuse kasu alusel osalemiseks avatud kolmandate riikide üksustele ja rahvusvahelistele teaduskoostöö organisatsioonidele. Peale selle on kõik meetmed, kaasa arvatud käesoleva eriprogrammi erimeetmed, osalemiseks avatud kolmandate riikide üksikisikutest teadlastele.

- (8) Käesoleva programmi raames tehtavate teadusuuringute puhul tuleks järgida eetika põhialuseid, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtteid.
- (9) Raamprogrammi rakendamine peaks kaasa aitama säästva arengu edendamisele.
- (10) Tuleks tagada raamprogrammi usaldusväärne finantsjuhtimine ning selle võimalikult tõhus ja kasutajasõbralik rakendamine, tagades samas õiguskindluse ja programmi juurdepääsetavuse kõigile osalejatele, vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, ⁽¹⁾ komisjoni määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, ⁽²⁾ millega kehtestatakse selle finantsmääruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad, ning nende edasistele muudatustele.
- (11) Samuti tuleks võtta asjakohased meetmed, mis on proportsionaalsed Euroopa ühenduste finantshuvidena, ühelt poolt antud rahalise toetuse tõhususe ja teiselt poolt nende vahendite kasutamise tõhususe kontrollimiseks, et vältida eeskirjade eiramist ja pettusi ning et nõuda tagasi kadumaläänud, valesti makstud või ebaõigesti kasutatud vahendid vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta, ⁽³⁾ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest, ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta ⁽⁵⁾.
- (12) Kuna käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed on põhimõtteliselt korraldusmeetmed, tuleks need vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽⁶⁾ artiklis 4 ette nähtud korralduskomitee menetlusele. Teisalt kerkivad seoses inimese embrüo ja inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamist

hõlmavate teadusuuringutega üles spetsiifilised eetilised küsimused, mida kirjeldatakse käesoleva otsuse artiklis 4. Seetõttu tuleks selliste projektide rahastamise meetmed vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5 sätestatud regulatiivkomitee menetlusele.

- (13) Käesoleva programmi rakendamisel tuleks pöörata piisavat tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse küsimuste integreerimisele ning peale selle muu hulgas selliste teadlaste töötingimustele, töölevõtmiskorra läbipaistvusele ja karjääri arendamisele, kes võetakse tööle seoses käesoleva programmi meetmete raames rahastatavate projektide ja programmidega. Selleks annab raamistiku komisjoni 11. märtsi 2005. aasta soovitus 2005/251/EÜ Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi kohta, ⁽⁷⁾ samal ajal austades selle vabatahtlikku olemust.
- (14) Käesoleva programmi eesmärk on luua Euroopas toimiv teadlaste tööturg, arendades edasi ja rakendades Euroopa teadus- ja arendustegevuse inimressursside integreeritud strateegiat dokumentide "Liikuvuse strateegia Euroopa teadusruumis" ⁽⁸⁾ ja "Euroopa teadusruumi teadlased: üks elukutse, mitu karjäärivõimalust" ⁽⁹⁾ alusel, ning programmis võetakse arvesse nõukogu 18. aprilli 2005. aasta järeldusi inimressursside kohta teadus- ja arendustegevuse valdkonnas.
- (15) Programmi "Inimesed" eesmärk on tugevdada Euroopa teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse valdkonna inimpotentsiaali nii selle kvaliteedis kui ka kvantiteedis, sealhulgas teadlaste elukutse tunnustamise kaudu, eesmärgiga säilitada alusuuringute hea kvaliteet ja tehnoloogiliste uuringute orgaaniline areng, ning soodustada Euroopa teadlaste mobiilsust Euroopast väljapoole, Euroopa suunas ja Euroopa piirides. Peale selle peaks see programm aitama luua sobivad tingimused selleks, et muuta Euroopa teadusuuringute tegemise kohana atraktiivseks välismaa tippteadlastele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga võetakse vastu ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse eriprogramm "Inimesed" (edaspidi "eriprogramm") ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

⁽⁷⁾ ELT L 75, 22.3.2005, lk 67.

⁽⁸⁾ Komisjoni 20. juuni 2001. aasta teatis "Liikuvuse strateegia Euroopa teadusruumis" – KOM(2001) 331 ning nõukogu resolutsioon 2001/C367/01.

⁽⁹⁾ Komisjoni 18. juuli 2003. aasta teatis "Euroopa teadusruumi teadlased: üks elukutse, mitu karjäärivõimalust" – KOM(2003) 436 ning nõukogu resolutsioon 2003/C282/01.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1248/2006 (ELT L 227, 19.8.2006, lk 3).

⁽³⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽⁵⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

Artikkel 2

Eriprogrammiga toetatakse inimestega seotud tegevusi, ergutades inimesi valima teadlase elukutset, tugevdades kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt Euroopa inimpotentsiaali, sealhulgas naiste potentsiaali teadusuuringute ja tehnoloogia valdkonnas. Teadlaste koolitamist ja karjääriarendust toetavate meetmete ehk nn Marie Curie' meetmetega keskendutakse erialaoskuste ja karjääriarenduse peamistele aspektidele ning siseriiklike süsteemide vahelistest seostest tugevdamisele.

Kõnealuste tegevuste eesmärgid ja põhisuunad on esitatud lisas.

Artikkel 3

Eriprogrammi elluviimiseks vajalik summa on 4 750 miljonit eurot, millest komisjoni halduskulud moodustavad alla 6 %.

Artikkel 4

1. Kõigi käesoleva eriprogrammi kohaste teadusuuringute läbiviimisel järgitakse eetika põhialuseid.

2. Käesoleva programmi raames ei rahastata järgmisi teadusuuringute valdkondi:

- inimeste kloonimisele suunatud teadusuuringud, mille eesmärk on paljundamine,
- inimese genotüübi muutmisele suunatud teadusuuringud, mis võivad sellised muutused päritavaks muuta ⁽¹⁾,
- teadusuuringud, mis on suunatud inimese embrüote loomisele üksnes teadustöö eesmärgil või tüvirakkude saamiseks, sealhulgas keharakkude tuuma siirdamise abil.

3. Raamprogrammi raames võib teadustöö sisust ja asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide õigusraamistikust olenevalt rahastada nii täiskasvanud inimese kui ka embrüonaalsete tüvirakkude alaseid teadusuuringuid.

Taotlused inimese embrüonaalsete tüvirakkudega seotud teadusuuringute rahastamiseks sisaldavad teavet selle kohta, kuidas liikmesriigi pädevad ametiasutused on korraldanud litsentsimise ja kontrollimeetmed, ning antava eetilise heakskiidu üksikasju.

Inimese embrüonaalsete tüvirakkude eraldamisega tegelevad institutsioonid, organisatsioonid ja teadlased alluvad rangele litsentsimisele ja kontrollile, mis on kooskõlas asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide õigusraamistikuga.

⁽¹⁾ Sugunäärmevähi raviga seotud teadusuuringuid võib rahastada.

4. Eespool nimetatud uurimisvaldkonnad vaadatakse teaduse arengu valguses üle käesoleva programmi teiseks etapiks (2010–2013).

Artikkel 5

1. Eriprogrammi rakendatakse raamprogrammi III lisas kindlaks määratud rahastamiskeemide abil.

2. Kõnealuse eriprogrammi suhtes kohaldatakse osalemise ja levitamise eeskirju.

Artikkel 6

1. Komisjon koostab eriprogrammi rakendamise tööprogrammi, milles määratakse üksikasjalikumalt kindlaks lisas esitatud eesmärgid ja tegevused, rahastamiskeem seoses meetmetega, mille kohta ettepanekuid oodatakse, ning rakendamise ajakava.

2. Tööprogrammis võetakse arvesse liikmesriikide, assotsieerunud riikide ning Euroopa ja rahvusvaheliste organisatsioonide asjakohaseid teadusuuringuid, teaduskoolitust, karjääriarendust, Euroopa lisandväärtuse saavutamist ning mõju tööstusala konkurentsivõimele ja asjakohasust ühenduse teiste poliitika-valdkondade suhtes. Vajaduse korral tööprogrammi ajakohastatakse.

3. Rahastamiskeemide alusel rahastatavate kaudsete meetmete ettepanekuid hinnatakse ja projektid valitakse välja osalemise ja levitamise eeskirjade artikli 15 lõikes 1b sätestatud kriteeriumide põhjal.

4. Tööprogrammis võidakse kindlaks määrata

- a) organisatsioonid, kes saavad toetust liikmemaksu vormis;
- b) toetusmeetmed teatavate õigussubjektide tegevuse toetamiseks.

Artikkel 7

1. Käesoleva eriprogrammi rakendamise eest vastutab komisjon.

2. Artikli 8 lõikes 2 sätestatud korralduskomitee menetlust kohaldatakse järgmiste meetmete vastuvõtmiseks:

- a) artiklis 6 osutatud tööprogramm, sealhulgas kasutatavad rahastamiskeemid, projektikonkursi kutsete sisu ning kohaldatavad hindamis- ja valikukriteeriumid;

- b) artiklis 2 osutatud tegevuste rahastamise heakskiitmine, kui käesoleva programmi kohase ühenduse panuse hinnanguline suurus on 0,6 miljonit eurot või üle selle;
- c) raamprogrammi artikli 7 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud hindamiste jaoks vajalike volituste koostamine.

3. Artikli 8 lõikes 3 sätestatud regulatiivkomitee menetlust kohaldatakse inimese embrüo ja inimese embrüonaalsete tüvirakkude kasutamiseiga seotud tegevuste rahastamise heakskiitmiseks.

Artikkel 8

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõikes 3 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kaks kuud.

4. Komisjon teavitab komiteed korrapäraselt eriprogrammi rakendamisel tehtud üldistest edusammudest ning annab talle

õigeaegselt teavet kõikidest selle programmi alusel kavandatud või rahastatud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse meetmetest vastavalt II lisale.

5. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 9

Komisjon korraldab raamprogrammi käsitleva otsuse artiklis 7 ette nähtud sõltumatu järelevalve, hindamise ja läbivaatamise, mis tuleb läbi viia eriprogrammiga hõlmatud valdkondades läbi viidud tegevuste osas.

Artikkel 10

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 11

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. detsember 2006

Nõukogu nimel

eesistuja

J. KORKEAOJA

I LISA

TEADUSLIKUD JA TEHNOLOOGILISED EESMÄRGID, TEEMAVALDKONDADE JA TEGEVUSTE PÕHISUUNAD**Sissejuhatus**

Teaduse ja tehnoloogia valdkonna üks peamisi konkurentsieeliseid on inimressursside hulk ja kvaliteet. Euroopa teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse alase võimekuse ja tulemuslikkuse parandamise ning Euroopa teadusruumi koondamise ja edasise arendamise eeldus ning käesoleva programmi üldine strateegiline eesmärk on Euroopa muutmine teadlastele atraktiivsemaks. See saavutatakse märkimisväärse üleeuroopalise struktureeriva mõju kaudu kogu Euroopa teaduskoolituse korraldusele, tulemuslikkusele ja kvaliteedile, teadlaste karjääri aktiivsele arendamisele, teadlaste kaudu teadmiste vahetamisele erinevate sektorite ja teadusasutuste vahel, tööstuse ja akadeemiliste ringkondade vahelisele tihedamale koostööle ning naiste ja karjääri alustavate teadlaste suurele osalemisele teadus- ja arendustegevuses.

Programmi rakendatakse pideva inimestesse investeerimise teel, seda peamiselt ühtse Marie Curie' meetmete kogumi abil, võttes eelkõige arvesse kõnealuste meetmete poolt Euroopa teadusruumile avaldatava struktureeriva mõju kaudu tekkivat Euroopa lisandväärtust. Tuginedes eelmise raamprogrammi raames seoses Marie Curie' meetmetega saadud kogemustele, toetavad kõnealused meetmed teadlasi nende oskuste ja pädevuste arendamisel karjääri igal etapil alates esmasest, spetsiaalselt noortele suunatud teaduskoolitusest kuni elukestva õppe ning karjääriarenduseni avalikus ja erasektoris. Nii riikide- kui ka sektoritevaheline mobiilsus on käesoleva programmi oluline osa. Teadlaste mobiilsuse suurendamine ja rahvusvaheliselt teadlaste huviobjektiks olevate asutuste ressursside parandamine aitavad kaasa teaduse tippkeskuste kujunemisele Euroopa Liidus. Erinevates sektorites ja riikides saadud kogemuste tunnustamine ning head töötingimused on samuti Marie Curie' meetmete põhielemendid. Kasutusele tuleb võtta erimeetmed karjääri alustavate teadlaste ergutamiseks ja teadlaskarjääri varajaste etappide elluviimiseks, samuti tuleks kasutusele võtta meetmeid nn ajude äravoolu vähendamiseks, näiteks pakkuda teadlaste taasintegreerumise toetusi.

Marie Curie' meetmed on avatud kõigile asutamislepinguga hõlmatud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse valdkondadele. Taotlejad valivad teadusuuringute valdkonnad ise. Siiski säilib võimalus suunata programmi raames teatavaid meetmeid näiteks vastavalt teadusharudele ja tehnoloogiavaldkondadele, osalevatele piirkondadele, teadusasutuste liigile ja teadlaste hulgale, et arvestada Euroopa vajaduste arengut teaduskoolituse, mobiilsuse, karjääriarenduse ja teadmiste vahetamise valdkonnas. Tagamaks teadusuuringute ja tehnoloogia uute valdkondade sisest koolitust ja mobiilsust tagatakse asjakohane kooskõlastamine raamprogrammi teiste osadega, sealhulgas ühiste projektikonkursside korraldamise võimalus.

Ettevõtete, sealhulgas VKEdes aktiivne osavõtt annab käesolevale programmile olulise lisandväärtuse. Kõikide Marie Curie' meetmetega edendatakse intellektuaalomandi õiguse kaitset arvesse võttes tööstuse ja akadeemiliste ringkondade vahelist koostööd seoses teaduskoolituse, karjääriarenduse ja teadmiste vahetamisega, ning lisaks on olemas erimeede, mis on suunatud tööstuse ja akadeemiliste ringkondade koostööle ja partnerlusele, pöörates seejuures erilist tähelepanu VKEdele.

Karjääri arendamisel mittediskrimineerival moel, teadlaste rahvusvahelise koostöö tugevdamisel ja rikastamisel ning andekate teadlaste huvi äratamisel Euroopa vastu peab arvesse võtma rahvusvahelist mõõdet, mis on Euroopas teadus- ja arendustegevuse inimressursside oluline osa. Kõik Marie Curie' meetmed sisaldavad rahvusvahelist mõõdet ja sellele on suunatud ka iseseisvad meetmed.

Vajalikku tähelepanu pööratakse säästva arengu ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetele. Programmi eesmärk on tagada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine, toetades võrdseid võimalusi kõigi Marie Curie' meetmete puhul ning jälgides osalejate soolist jaotust (eesmärgiks naiste vähemalt 40 % suurune osalus). Peale selle kavandatakse meetmed nii, et need aitaksid kindlustada teadlastele stabiilsemad karjääri võimalused ning et teadlastel oleks vastavalt nende perestruktuurile võimalik saavutada tasakaal töö- ja pereelu vahel ning hõlpsam jätkata pärast vaheaega teadlaskarjääri. Lisaks võetakse vajaduse korral selle eriprogrammi raames arvesse teadusuuringute ning nende võimalike rakenduste eetilisi, ühiskondlikke, õiguslike ja laiemaid kultuurilisi aspekte ning teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse sotsiaal-majanduslike mõjusid ning väljavaateid.

Selleks et täielikult ära kasutada Euroopa potentsiaali muutuda teadlastele huvipakkumaks, luuakse Marie Curie' meetmete abil koostoime teiste meetmetega nii ühenduse teaduspoliitika kui ka muude ühenduse poliitikameetmete raames, nt hariduse, ühtekuuluvuse ja tööhõive valdkonnas. Sellise koostoime poole püüeldakse ka piirkondlike, siseriiklike ja rahvusvaheliste meetmete abil. Meetmed, mis seovad teadushariduse karjääriga, ning teadushariduse uusi meetodeid käsitlevad teadusuuringud ja kooskõlastusmeetmed on ette nähtud programmi "Võimekus" osa "Teadus ühiskonnas" raames ⁽¹⁾.

Eetilised aspektid

Kõnealuse eriprogrammi ja sellest tulenevate teadusuuringute elluviimisel tuleb järgida eetika põhiluseid. Nende hulka kuuluvad muu hulgas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas kajastatud põhimõtted, mis hõlmavad järgmist: inimväärkuse ja inimelu kaitse, isikuandmete ja eraelu puutumatus kaitse ning loomade ja keskkonna kaitse kooskõlas ühenduse õiguse ning vastavate rahvusvaheliste konventsioonide, suuniste ja tegevusjuhendite uusimate versioonidega, nt Helsingi deklaratsioon, 4. aprillil 1997 Ovidos allkirjastatud Euroopa Nõukogu inimõiguste ja biomeditsiini konventsioon ja selle lisaprotokollid, ÜRO lapse õiguste konventsioon, UNESCO vastu võetud inimgenoomi ja inimõiguste ülddeklaratsioon, ÜRO bioloogiliste ja toksinrelvade konventsioon (BTWC), taimegeneetiliste ressursside toiduks ja põllumajanduses kasutamise rahvusvaheline leping ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) vastavad resolutsioonid.

Arvesse võetakse ka biotehnoloogia eetika nõustajate Euroopa töörühma (1991–1997) arvamusi ning teaduse ja uute tehnoloogiate eetika Euroopa töörühma (alates 1998. aastast) arvamusi.

Subsidaarsuse põhimõtte kohaselt ja Euroopa lähenemisviiside mitmekesisuse tõttu peavad teadusprojektides osalejad täitma nende riikide kehtivaid õigusnorme ja eetikareegleid, kus teadustööd tehakse. Igal juhul kohaldatakse riiklikke õigusnorme ning ühendus ei rahasta üheski liikmesriigis ega kolmandas riigis ühtki teadustööd, mille tegemine on selles riigis keelatud.

Vajaduse korral peavad teadusprojektide elluviijad enne teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse tegevuse alustamist taotlema vastavate riiklike või piirkondlike eetikakomiteede nõusolekut. Komisjon vaatab süstemaatiliselt läbi eetilisel tundlikke teemasid käsitlevad ettepanekud või need ettepanekud, mille puhul eetilistele aspektidele ei ole piisavalt tähelepanu pööratud. Erijuhudel võib eetiline läbivaatamine aset leida projekti rakendamise ajal.

Teadusuuringuid, mis on kõikides liikmesriikides keelatud, ei rahastata.

Asutamislepingule lisatud protokollis loomade kaitse ja heaolu kohta nõutakse, et ühendus pööraks oma poliitika (sealhulgas teadusuuringute) kavandamisel ning rakendamisel suurt tähelepanu loomade heaolu nõuetele. Nõukogu 24. novembri 1986. aasta direktiivis 86/609/EMÜ (katseteks ja muudel teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitsega seotud liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) ⁽²⁾ nõutakse, et kõik katsed oleksid kavandatud nii, et välditaks katseloomadele stressi, tarbetute piinade ja kannatuste tekitamist, kasutataks võimalikult vähe loomi, kasutataks neurofüsioloogiliselt kõige madalama tundlikkusega loomi ning põhjustatakse võimalikult vähe valu, kannatusi, stressi või püsivaid kahjustusi. Loomade genotüübi muutmise ja loomade kloonimise võib kõne alla tulla üksnes juhul, kui eesmärgid on eetilisel põhjendatud, tingimused on sellised, et loomade heaolu on tagatud, ja järgitakse bioloogilise mitmekesisuse põhimõtteid.

Programmi rakendamise ajal jälgib komisjon korrapäraselt teaduse edusamme ning riiklike ja rahvusvahelisi õigusnorme, et võtta arvesse kõiki arengusuundi.

Eriprogrammi "Võimekus" osa "Teadus ühiskonnas" raames viiakse läbi uuring teaduslike ja tehnoloogiliste edusammude eetiliste aspektide kohta.

Tegevused

Toetatakse järgmisi Marie Curie' meetmeid.

⁽¹⁾ Programmi rakendamise hõlbustamiseks hüvitab komisjon kooskõlas oma kehtivate suunistega programmi komitee iga päevakorras oleva koosoleku puhul iga liikmesriigi ühe esindaja osalemiskulud ning samuti ühe eksperdi/nõustaja osalemiskulud iga liikmesriigi kohta nende päevakorrapunktide puhul, mille kohta liikmesriik nõuab asjatundja arvamust.

⁽²⁾ EÜT L 358, 18.12.1986, lk 1. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/65/EÜ (ELT L 230, 16.9.2003, lk 32).

Teadlaste esmane koolitus

Selle meetmega toetatakse teadlaste esmast koolitust ning see on tavaliselt suunatud teadlaste karjääri neljale esimesele aastale (või selle täistööajaga ekvivalendile) ning kuni ühele lisa-aastale esmase koolituse lõpetamiseks. Piiriülese võrgustiku kaudu, mille eesmärk on struktureerida märkimisväärset osa teadlaste kõrgetasemelise esmase koolituse mahust avalikus ja erasektoris nii liikmesriikides kui ka assotsieerunud riikides, tahetakse meetme abil parandada mõlemas sektoris teadlaste karjäärivõimalusi ja sealabi suurendada teadlaskarjääri atraktiivsust noorte hulgas.

Kõnealust meedet rakendatakse toetuse andmisega teaduskoolitusse kaasatud eri riikide täiendavate asutuste võrkudele, mis valitakse välja konkursi korras. Selle raames on ette nähtud toetus parimatele karjääri alustavate teadlastele väljakujunenud uurimisrühmadega liitumiseks. Võrgud peavad olema üles ehitatud ühisele teaduskoolitusprogrammile, mis vastab selgelt kindlaks määratud koolitusvajadustele määratletud teaduse ja tehnoloogia valdkondades, pidades silmas interdistsiplinaar-seid ning uusi esilekerkivaid sektoriteüleseid valdkondi. Need koolitusprogrammid on eelkõige suunatud karjääri alustavate teadlaste pädevuse arendamisele ja laiendamisele. Koolitus keskendub peamiselt teadus- ja tehnoloogiaalastele teadmistele üksikute teadusprojektide kaudu, mida täiendavad teistele asjakohastele oskustele ja pädevusele suunatud koolitusmoodulid, nt teadusprojektide ja -programmide juhtimine ja rahastamine, intellektuaalomandi õigused ja teadusuuringute tulemuste teised kasutusmeetodid, ettevõtlus, eetilised aspektid, teabevahetus ja mõju ühiskonnale.

Teadusuuringute ühisprogrammid peaksid kvaliteedistandardite osas olema ühtsed ning hõlmama juhendamise- ja nõustamissätteid. Ühtne koolitusprogramm peaks ära kasutama võrgustikus osalejate, sealhulgas ettevõtete täiendavat pädevust ja muud liiki koostoimet. Selleks on vajalik vastastikune koolituskvaliteedi ning võimalusel diplomite ja teiste väljaantud tunnistuste tunnustamine. Erilist tähelepanu pööratakse teadlaste pikaajalise tööhõivega seotud probleemidele.

Käesoleva meetme puhul on ülioluline erinevate valdkondade asutuste otsene või kaudne osalemine, kaasa arvatud eraettevõtjate (juhtiv) osalemine asjakohastes valdkondades. Teadusasutused võivad selles meetmes osaleda kas üksikult või partnerluses teiste asutustega, kui on selgelt tõendatud, et teaduskoolitusprogrammi vajalikke komponente käsitletakse tõhusalt suurema arvu partnerite koostöös, isegi kui nad ei kuulu ametlikult võrgustikku.

Ühenduse toetus käesoleva meetme raames hõlmaks järgmist:

- karjääri alustavate teadlaste värbamine koolitamise eesmärgil,
- võimalus luua kogenud teadlastele võrgustiku kaudu koolitatud karjääri alustavatele teadlastele uute teadmiste edasiandmiseks ja nende juhendamise tugevdamiseks kõrgharidusasutuste juures akadeemilisi õppetoole või samalaadseid ametikohti teiste teadusasutuste ja ettevõtete juures,
- nii võrgustiku praktikantidele kui ka väljaspool võrgustikku töötavatele teadlastele avatud lühiajaliste koolituste (konverentsid, suvekoolid ja erialased koolitused) võrgustiku loomine ja nende korraldamine.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine

See meede on suunatud kogenud teadlastele karjääri eri etappidel eesmärgiga mitmekesisendada nende isiklikku pädevust mitme teadusharu või teadusharude vaheliste oskuste omandamise või valdkondadevahelise kogemuste vahetamise teel. Eesmärk on aidata teadlastel saavutada ja/või tugevdada sõltumatut juhtivat positsiooni nt juhtivateadlase, professori või muu juhtiva töötajana hariduses või ettevõtluses. Samuti aitab meede teadlastel asuda pärast vaheaega taas teadustööle või aitab neil pärast rahvusvahelise liikumise kogemust taasintegreeruda teadlaskarjääriga liikmesriikides või assotsieerunud riikides (sealhulgas oma päritoluriigis).

Käesolev meede on suunatud teadlastele, kelle teadustöö kogemus on võrdne vähemalt nelja-aastase täistööajaga või kellel on doktorikraad. Kuna meede on suunatud elukestvale õppele ja karjääriarendusele, eeldatakse aga, et tavaliselt on teadlastel pikaajalisem kogemus.

Meedet rakendatakse järgmiste tegevuste kaudu:

- i) riikidevaheliste Euroopa-siseste stipendiumide toetamine, mida antakse otse ühenduse tasandil liikmesriikide ja assotsieerunud riikide parimatele või kõige lootustandvamatele teadlastele taotluse alusel, mille on esitanud teadlane koos võõrustava asutusega;
- ii) teaduskoolituse või karjääriarenduse valdkonnas piirkondlike, siseriiklike või rahvusvaheliste programmide kaasrahastamine, tingimusel et sellega täidetakse Euroopa lisandväärtuse, läbipaistvuse ja avatuse kriteeriumeid, keskendudes selle meetme eesmärkidele vastavate seniste või uute piirkondlike, siseriiklike ja rahvusvaheliste üksikisiku mobiilsusele suunatud rahastamisprogrammide konkurentsipõhisele valikule. Nimetatud programmid peavad kandideerivatele teadlastele tagama konkursi, mis on avatud ja tulemustepõhine, põhineb rahvusvahelisel eksperthinnangul ning on ilma lähte- ja/või sihtkohast tulenevate piiranguteta. Kõnealuste programmidega peaks tagatama lõplikele abisaajatele head töötingimused.

Kaasrahastamise taotlejad mängiksid tähtsat rolli oma piirkonna või riigi teadlaskonna võimekuse suurendamisel. Taotlejateks oleksid tavaliselt asutused, mis kuuluvad mõne järgmise kategooria alla:

- riigiasutused, kes vastutavad stipendiumiprogrammide rahastamise ja haldamise eest, nt ministereeriumid, riiklikud teaduskomiteed, teadusakadeemiad või agentuurid,
- muud avalik-õiguslikud või eraõiguslikud asutused, kaasa arvatud suured teadusasutused, kes rahastavad ja haldavad stipendiumiprogramme riikliku volituse alusel või keda on riiklikud asutused tunnustanud, näiteks avalikke teenuseid osutavad riiklikult asutatud eraõiguslikud agentuurid, heategevusasutused jne,
- rahvusvahelised organid, kelle ülesandeks on läbi viia samalaadseid programme Euroopa tasandil.

Kaasrahastamise puhul osaleb ühendus eelkõige selliste stipendiumide rahastamisel, mis vastavad käesoleva meetme nõuetele ja eesmärkidele, pidades eriti silmas riikidevahelist mobiilsust. Teadlaste rahvusvaheline konkurents on käesoleva tegevusvaldkonna raames jätkuvalt teadusuuringute parima kvaliteedi tagamise peamiseks vahendiks.

Mõlemaid rakendusviise kasutatakse algusest peale paralleelselt, kaasrahastamist kohaldatakse esialgu kontrollitud ulatuses, et koguda vajalikke kogemusi. Raamprogrammi käigus hinnatakse mõlema rakendusviisi mõju, millest lähtuvalt määratakse ülejäänud programmi rakendusviisid.

Tööstuse ja akadeemiliste ringkondade partnerlus ja koostöö

Käesoleva meetme eesmärk on alustada ja edendada dünaamilist koostööd avalike teadusasutuste ja eraõiguslike ettevõtete, eelkõige VKEde ning traditsioonilise töötleva tööstuse vahel. Meetmed tuginevad pikaajalistele koostööprogrammidele ning nende eesmärk on suurendada sektoritevahelist mobiilsust ning teadmiste (sealhulgas projektijuhtimise, intellektuaalomandi õiguste haldamise ja tootearenduse alaste teadmiste) edasiandmist ja jagamist ning edendada mõlema valdkonna kultuuriliste erinevuste ning vajaminevate oskuste paremat vastastikust mõistmist.

Meedet rakendatakse paindlikult, tuginedes muu hulgas seoses tööstuse ja akadeemiliste ringkondade vahelise partnerlusega kogu ELis levinud headele tavadele, kasutades mõlemast sektorist vähemalt kahe eri liikmesriigi või assotsieerunud riigi asutuste vahelisi koostööprogramme ning toetades raamprogrammi raames töötajatevahelist suhtlemist. Ühenduse toetust antakse ühele või mitmele järgmisele tegevusele:

- töötajate vastastikune lähetamine partnerluse raames sektoritevahelise koostöö tugevdamise eesmärgil,
- väljaspool partnerluse raame tööle võetud kogenud teadlaste ajutine vahetamine mõlemas sektoris,
- töökondade ja konverentside võrgustiku loomine ja korraldamine kogemuste ja teadmiste vahetamise hoogustamiseks sektorite vahel, et jõuda suurema arvu töötajateni mõlemas sektoris,
- VKEdele suunatud erimeetmena toetus väikeseadmete soetamiseks, mida VKEd vajavad koostöös osalemiseks.

Rahvusvaheline mõõde

Kuna rahvusvaheline mõõde on Euroopa teadus- ja arendustegevuse inimressursside oluline komponent, kehtestatakse erimeetmed Euroopa teadlaste karjääriarenduseks ja rahvusvahelise koostöö tugevdamiseks.

Liikmesriikide ja assotsieerunud riikide teadlaste karjääriarendust toetatakse järgmiste meetmete kaudu:

- i) tagasipöördumise kohustusega stipendiumid, mida elukestva õppe ja kogemuste vahetamise raames antakse kogenud teadlastele teadustegevuseks väljaspool Euroopat uute oskuste ja teadmiste omandamiseks;
- ii) tagasipöördumis- ja taasintegreerumistoetused, mida antakse kogenud teadlastele pärast rahvusvahelise kogemuse omandamist. Selle meetme raames toetatakse ka liikmesriikide ja assotsieerunud riikide välismaal töötavate teadlaste võrgustikke, et teavitada neid ning hoida kursis Euroopa teadusruumi arenguga.

Teadlaste rahvusvahelist koostööd toetatakse järgmiste meetmete kaudu:

- i) stipendiumid kolmandate riikide kõrgelt kvalifitseeritud teadlaste meelitamiseks liikmesriikidesse ja assotsieerunud riikidesse Euroopa teadmiste edendamise ja kõrgetasemeliste sidemete loomise eesmärgil. Arengumaade ja kujunemisjärgus majanduskeskkonnaga riikide teadlased võivad saada toetust tagasipöördumise perioodil. Samuti toetatakse kolmandate riikide ja assotsieerunud riikide teadlaste võrgustikke, et struktureerida ja arendada nende sidemeid päritolumaaga;
- ii) partnerlus mitme Euroopa teadusasutuse ning ühe või mitme järgmise riigi asutuse vahel:
  - Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid,
  - ühendusega teadus- ja tehnoloogiakokkuleppe sõlminud riigid.

Ühendus toetab ühiste programmide alusel karjääri alustavate ja kogenud teadlaste lühiajalisi vahetusi, ühist kasu pakkuvate konverentside ja muude ürituste korraldamist ning samuti teadus- ja arendustegevuse inimressurssidega seotud heade tavade korrapärase vahetamise arendamist.

Nimetatud meetmeid rakendatakse kooskõlas programmide "Koostöö" ja "Võimekus" kohaste rahvusvaheliste tegevustega.

Erimeetmed

Euroopa teadlaste toimiva tööturu loomise toetamiseks tuleb rakendada ühtseid erimeetmeid, et kõrvaldada mobiilsusega seotud takistused ja suurendada teadlaste karjääri võimalusi Euroopas. Need meetmed on suunatud eelkõige sidusrühmade ja üldsuse teadlikkuse tõstmisele, sealhulgas Marie Curie' meetmete kaudu, meetmete soodustamisele ja toetamisele liikmesriikide tasandil ning ühenduse meetmete täiendamisele. Kõnealuste erimeetmete hulka kuuluvad ka teadlaste mobiilsust, kvaliteeti ja profiili edendavatele ametiasutustele suunatud stimuleerivad meetmed, kui need vastavad Euroopa lisandväärtuse, avatuse ja läbipaistvuse kriteeriumidele.

II LISA

KOMISJONI POOLT KOOSKÕLAS ARTIKLI 8 LÕIKEGA 4 ESITATAV TEAVE

1. Meetmeid käsitlev teave, mis võimaldab jälgida iga ettepaneku kõiki etappe ning mis hõlmab eelkõige järgmist:
  - esitatud ettepanekud,
  - iga ettepaneku hindamise tulemused,
  - toetuslepingud,
  - lõpuleviidud meetmed.
2. Kõikide konkursside tulemusi ja meetmete rakendamist käsitlev teave, mis hõlmab eelkõige järgmist:
  - iga konkursi tulemused,
  - toetuslepingutealaste läbiraakimiste tulemused,
  - meetmete rakendamine, sealhulgas andmed maksete kohta ning meetmete tulemused.
3. Programmi rakendamist käsitlev teave, sealhulgas raamprogrammi, eriprogrammi ja üksikute tegevuste tasandi asjakohane teave.

Kõnealune teave (eriti ettepanekuid, nende hindamist ja toetuslepinguid käsitlev teave) tuleks esitada ühtselt struktureeritud, elektrooniliselt loetavas ja töödeldavas formaadis, millele pääseb ligi IT-põhise info- ja aruandlussüsteemi kaudu, kusjuures nimetatud süsteem peaks võimaldama andmeid kohe analüüsida.
